

**2005 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE
KANUN TASARILARI İLE 2003 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU TASARILARININ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

22.11.2004

İÇİNDEKİLER

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının değerli bürokratları; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı deyince Türkiye'nin ister istemez sanayileşme politikasını da burada değerlendirmek durumunda oluyoruz; ama, böylesi çok önemli bir politikanın münhasıran bir bakanlığın bütçesine hapsedilerek burada değerlendirilmesi birtakım eksiklikleri de bünyesinde taşıyor; çünkü, bu konu birçok bakanlığı ilgilendiren bir konudur. Bu itibarla, ismi her ne kadar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı olsa da kendi görev alanı itibarıyla hangi alanlarda görevliyse ben değerlendirmemi o noktalarda yapmak istiyorum.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı gerçekten bu çizdiğim sınırlamaya rağmen ekonomide son derece önemli bir role sahip olan bir bakanlık. Ben, bu bakanlığın görevlerinden özellikle KOBİ'ler konusunda bir değerlendirme yapmak istiyorum. Hem Sayın Bakanımızın verdiği bilgiler hem bize dağıtılmış olan dokümanlara göre KOBİ'leri Türkiye ekonomisinde son derece önemli bir büyüklüğe sahip. Toplam imalat sanayi işletmelerinin yüzde 99,5'i KOBİ'lerden oluşuyor.

SANAYİ VE TİCARET BAKANI ALİ COŞKUN (İstanbul) – Sayısal olarak...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Tabii ki, sayısal olarak...

Bu, gerçi KOBİ tanımına bağlı olarak değişiyor; yasadaki KOBİ tanımı mı alındı burada, yoksa Avrupa Birliğinin KOBİ tanımı mı alındı; onu bilemiyorum.

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ADEM ŞAHİN – Yasadaki tanımı...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yasadaki tanımı; yani, 151 işçiye kadar olan tanım.

Yine, bu işletmelerin istihdamdaki payı yüzde 76,7, toplam sermaye yatırımlarındaki payı yüzde 38, yine katmadeğerde de zannediyorum yüzde 24'ler civarında bir paya sahip. Gerçekte Türkiye ekonomisinde bu kadar büyük bir ağırlığa sahip olan KOBİ'lerin diğer ülkelerdeki durumu da farklı değil, onlarda da KOBİ tanımına göre yapılan gruplamalarda onların sayısal olarak ekonomideki varlığı yine yüzde 90'ların üzerindedir; yani, bu, Türkiye'deki kadar belki çarpıcı bir rakama sahip değil; ama, yine yüzde 90'ların üzerinde bir paya sahip olması KOBİ'lerin hemen hemen bütün ekonomiler

için önemli olduğunu gösteriyor. Bu nedenle, uluslararası kurumlar da bu kavrama ilgi göstermekte. KOBİ'lerin tüm ekonomilerde gerekli desteğe sahip olabilmesi için uluslararası kuruluşlar da çalışmalar yürütmektedir.

KOBİ'lerin sayısal olarak ekonomide yüzde 99,5 oranında bir ağırlığa sahip olması yanında istihdamdaki payının yüzde 76,7 olması, buna karşılık sermaye yatırımlarında sadece payının yüzde 38 olması ve yine katmadeğerdeki payının yüzde 24'ler, 25'ler civarında olması bunların iyi bir değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için iyi rakamsal bilgilerdir. Bu kadar önemli bir kesim istihdamın yüzde 76'sını sağlarken katmadeğerin yüzde 25'ini yaratıyor. Demek ki, bir yerde bir verimlilik sorunu var burada; bunu bir kere dikkate almak gerekir; ama, istihdamın yüzde 76'sını sağlarken de tüm sermaye yatırımının yüzde 38'ini oluşturan; yani, daha düşük sermaye ile daha çok istihdam yaratabilen kurumlar. Bu yönü de gerçekten önemli. KOBİ'ler bu yönüyle belki işsizliği çözmekte gerçekten Türkiye ekonomisi için önemli bir araç olabilecektir.

Dağıtılan bilgilerde ve Sayın Bakanın konuşmasında KOBİ'lerin toplam ekonomideki kredi büyüklüğünün ne kadarını kullandığını göremiyoruz; ama, bir rakam kullanılmış, yüzde 5'in altında gibi bir rakam gördüm ben. Demek ki, bu kadar önemli bir büyüklüğe sahip bir KOBİ sektörü diyelim, tüm kredilerin ancak yüzde 5'ini veya en çok yüzde 5'ini kullanabilmektedir. Bunun gelişmiş ülkelerdeki oranına bakarsak yüzde 30'lar, yüzde 40'lar düzeyinde olduğunu görüyoruz. Yani, biz diğer ülkelerle kendimizi kıyaslırsak, gelişmiş ülkelerle kıyaslırsak oralarda KOBİ'ler gerçekten ekonomide önemli bir ağırlığa sahip oldukları halde buna paralel olarak ekonomideki fonların önemli bir kısmını da kullanabilmektedir. Türkiye'de de KOBİ'ler ekonomide önemli bir yere sahip; ama, kullandığı fonlar son derece yetersiz.

Esasen, Sayın Bakanın açıklamalarından KOBİ'lere açılan krediler, kullanılan fonların rakamlarını görüyoruz; 2004 yılı itibariyle neler verildiğini, hangi kaynakların aktarıldığını görüyoruz; ancak, bunlar yıllar itibariyle karşılaştırmalı verilmediği için 2004 yılında KOBİ'lerin kullandığı fonların veya KOBİ'lere aktarılan kamu kaynaklarının diğer yıllara göre artmış mı, azalmış mı olduğunu göremiyoruz. Yalnız, Sayın Bakanın konuşmasının bir yerinde 2004 yılında KOBİ'lere düzenli olarak aktarılagelmekte olan bir kaynağın, bir yasa değişikliği sonucu kesildiğini ve yaklaşık 500 trilyon lira gibi bir rakamdan 80 trilyon lira gibi bir rakama indiğini görüyoruz. Bu da, gerçekten çok önemli bir eksiklik ve sanıyorum, 2004 yılında KOBİ'lerin kullandığı krediler Türkiye'nin daha önceki yıllarda KOBİ'lere kullandırdığı kredilerden çok daha az düzeyde. Hükümetin bu konuya gerçekten önem vermesi ve KOBİ'lere aktarılan kaynakları daha çok artırması gerekir.

Tabii, KOBİ'leri destekleyelim derken bazı şeyleri de gözden uzak tutmamak gerekir. Bir kere KOBİ'lere bugüne kadar yapılmış olan destekler sonucunda hangi hâsılayı sağlamışsınız; gerek nakdî destekler gerek nakdî olmayan dolaylı destekler ve vergi indirimleri gibi desteklerle KOBİ'lerde acaba hangi sonucu almışsınız; bunu ölçebilmemiz gerekir. Bunu ölçebilecek istatistikler, maalesef, elimizde yok. Devlet örneğin vergi indirimiyle birtakım kaynaklardan vazgeçmektedir, ayrıca bedelsiz arazi tahsisıyla yine birtakım dolaylı destekleri vermektedir, doğrudan nakit destekler vermektedir, kredi destekleri vermektedir; ama, bütün bunların bir kere kaynak...

5 dakika bitti herhalde değil mi?

BAŞKAN – Hayır efendim, 8 dakika bitti.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Peki, teşekkür ederim.

...olarak maliyetini bilmiyoruz. Belki, nakitlerin kaynak olarak tutarını biliyoruz; ama, diğerlerinin kaynak olarak maliyetini bilmiyoruz. İkinci olarak bunların karşılığında KOBİ'ler, üretimde ne kadarlık bir artış sağlamıştır? İstihdamda ne kadarlık bir artış sağlamıştır ve ihracatta ne kadarlık bir artış sağlamıştır? Bunları ölçebilmemiz gerekir. Bunları ölçemediğimiz sürece sadece KOBİ'leri destekleyelim demekle olmaz. Gerçekten, ben de bu düşüncedeyim; ama, bu desteğin boyutu ne olmalıdır, bunu bilemiyorum. Buna karar vermek, sağlıklı karar verebilmek için bu verilerin elimizde olması gerekir; ama, ekonomide bu veriler var mıdır, bilemiyorum; yok olduğunu biliyorum; ama, Sayın Bakan, eğer varsa bunları bize verirlerse daha sağlıklı bir değerlendirme yapma olanağına kavuşuruz.

Sayın Bakanın bize sunmuş olduğu dokümanlarda yine KOBİ'lere yönelik olarak birtakım niyetlerden söz ediliyor. Bunlar olumlu niyetler, KOBİ'ler sermaye piyasasına girsin, menkul kıymet ihraç etsin gibi sermaye piyasasının bütün enstrümanlarını kullanabilecek ve onların sağlayacağı fonlardan yararlanabilecek bir KOBİ yapısı önerilmektedir. Bu, iyi bir niyet; ama, gerçekleşebilir mi şu ortamda, son derece zor görüyorum. Bir kere KOBİ'lerin en büyük özelliği kayıtdışı işlem yapabilmeleridir. Kayıtdışı istihdam belki KOBİ'lerin en büyük teşvikidir şu anda. Bu, övünülecek bir şey değil, kayıtdışı istihdam son derece olumsuz bir göstergedir; ama, prim maliyetlerinin yüksekliği, vergi maliyeti, bütün bunlar KOBİ'leri kayıtdışı istihdama yöneltmektedir. Kayıtdışı istihdamın, kayıtdışı işlemin olduğu KOBİ yapısında KOBİ'lerin sermaye piyasasına açılması mümkün değildir; yani, önce bu açmazı çözmek lazım, ondan sonra KOBİ'lerin kayıt içine girmesi lazım, ondan sonra onların sermaye piyasasına entegre olmasını konuşmak gerekir. Bunu, şu an bir iyi niyetin ifadesi, ama, gerçekleşmesinin çok uzun yıllar alacağı bir proje olarak görüyorum.

KOBİ'ler konusunda risk sermayesiyle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. Sayın Bakanın konuşmasında veya dokümanlarda ona değiniliyor. Risk sermayesine kamunun önemli ölçüde destek olması gerekir. Bu destek nasıl olabilir; yani, kamu kaynak aktarsın, versin demek işin en kolay yönü. Kamunun kaynak sıkıntısını hepimiz biliyoruz. Şimdi, Türkiye'de birkaç yıldır teşvik edilmekte olan ve gelişmekte olan bireysel emeklilik fonları var. Bireysel emeklilik fonları bir vergi teşvikiyle risk sermayesine yönlendirilebilir. Kamunun cebinden herhangi bir kaynak çıkmadan bireysel emeklilik sisteminde önemli fonlar birikecektir. Bu fonların kullanımını devlet vergi politikasıyla yönlendirebilir. ABD bu alanda iyi bir örnektir. Bireysel emeklilik fonlarını bir vergi teşvikiyle risk sermayesine yönlendirmiştir ve o alanda gerçekten çok başarılı sonuçlar almıştır. Bu uygulama Türkiye için de bir model olabilir diye düşünüyorum.

Teşvik Yasası son derece olumsuzluklarla çıktı. Burada bunun yanlış olduğu konusunda, eksik olduğu konusunda çok detaylı açıklamalar yapmıştık. Bunu, Sayın Bakanın burada olması vesilesiyle bir kez daha ifade ediyorum. 1 500 dolar gibi tek başına bir kriterin alınması son derece yanlıştır. Kademesiz bir şekilde 36 ilin aynı teşvik grubuna dahil edilip, aynı teşvik unsurlarından yararlandırılması kendiliğinden birtakım illeri öne çıkarıp birtakım illeri geride bırakacaktı; nitekim, öyle oldu ve bazı iller, birkaç il

bundan yararlanırken, fiilen sermaye akımına, yatırımcı akımına sahne olurken birçok ilde hiçbir yatırım olmadı, yatırımcı gelmedi, gelmesi de mümkün değildi; çünkü, o 36 il içinde en gelişmiş olan illerle, en az gelişmiş veya gelişmemiş olan illerin teşvik miktarı aynıydı. Bu kademelendirme yapılmazsa kimse diğer çok az gelişmiş illere gitmeyecektir. 1 500 dolar kriterinin tek başına alınması yanlıştır; yanına 1998 yılındaki gibi bir sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi kriterinin veya benzeri bir başka kriterin mutlaka konulması gerekirdi. Tabii, 36 il gibi oldukça fazla sayıda ilin kapsama alınması birçok yerde bölgesel bütünlüğü bozmuştur. Sayın Uzunkaya, örneğin Samsun örneğini verdi. Yanındaki bütün iller teşvike girerken Samsun giremiyor. İşte, örnekleri çoğaltabiliriz. Trabzon'u almıyorsunuz, yanındaki illeri alıyorsunuz veya başka yerleri alıyorsunuz, hemen onların civarındaki bir ili almıyorsunuz. Bölge ekonomisinin bütünlüğünü parçalayan, bozan gelişmeler bunlar. Gelişmiş, nispeten diğerlerine kıyasla biraz daha gelişmiş olan illerin yatırımcısı hemen yanı başındaki ile gidebilmektedir. Bu Teşvik Yasasının en büyük yanlışıydı.

Cari açık konusuna Sayın Bakan değindiği için ben de değinmek istiyorum. Türkiye'nin bu yılki dışticaret açığı 33,5 milyar dolar ve bu yıl beklenen büyüme oranı yüzde 10. Tabii ki, yüzde 10 oranında büyümek güzel bir şey; ama, önemli olan bu oranda büyümeyi sürdürebilir mi Türkiye? Bu önemlidir. Hayır, bu orandaki büyümeyi hükümetin sürdürmesi mümkün değil. Türkiye ekonomisi bunu kaldırmıyor. Bu nedenle hükümet 2005 büyüme oranını yüzde 5 olarak ilan etmiştir. 2006-2007 büyüme oranlarının da yüzde 5 olarak düşünüldüğünü Hazine'den sorumlu bakanımız açıklamıştır. Yüzde 10 büyüme neden sürdürülebilir değil; çünkü, cari açık tehlikesini yaratıyor. 33,5 milyar dolar dışticaret açığı, cari açıktaki bu sene hükümetin tahmini 14,4 milyar dolar ve bu yüzde 4,9'luk bir açık demektir. 2000 yılının cari açığı da yüzde 4,9'du. Tabii ki, Sayın Bakan piyasalara moral verecektir. Bunun tehlike olduğunu söylemesi konumu gereği mümkün değildir, ama, yüzde 4,9'luk cari açık oranının Türkiye ekonomisi için bir tehlike olduğunu hepimiz bilmek durumundayız. Hükümet de inşallah bunun farkındadır. Hükümet, sadece otomobilde Özel Tüketim Vergisi önlemiyle bu açığı kontrol edebileceğini düşündü.

BAŞKAN – Son cümleleriniz lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Onun ötesindeki ikinci önlem teorik olarak dalgalı kurdur; ama, dalgalı kur kendisinden beklenen bu fonksiyonu, görevi yerine getiremediği için zaten bir vergi önlemine başvurmuştur hükümet. Kur bu seviyede olduğu sürece cari açık Türkiye ekonomisi için her zaman tehlikedir ve bunun finansmanı sıcak parayla yapılmaktadır. Bunu dikkate almak gerekir.

Sözlerimi fazla uzatmak istemiyorum. Bir de Türk Ticaret Kanunu konusundaki bir temennimi ifade etmek istiyorum. Türk Ticaret Kanunu konusunda bakanlığın, Adalet Bakanlığıyla birlikte yaptığı çalışma uzun yıllardır sürmektedir. Bunun bir an önce sonuçlandırılıp TBMM'ye getirilmesi bütün özel kesimin beklentisidir. Bu alanda 1950 yıllarında yapılmış olan Türk Ticaret Kanununun Avrupa Birliği normlarına uygun bir şekilde Türkiye'nin en kısa zamanda yenilemesi gerekir. Umarım bu çalışmalar kısa bir zaman içerisinde biter ve tasarı Meclise gelir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi'ye teşekkür ediyoruz.

.....

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben şu soruyu Sayın Bakana yöneltmek istiyorum. Sayın Bakan konuşmalarında küçük sanayi siteleri ve organize sanayi bölgelerine kullanılan kredilerdeki faiz oranlarının indirildiğini ifade ettiler ve şu anda yürürlükte olan faiz oranlarını yüzde 2, yüzde 7 ve yüzde 12 olarak açıkladı. Tabii ki, faiz indiriminin enflasyondaki inişe paralel olarak yapılması son derece uygun ve doğru bir şey. Aynı yönde bir başka uygulamayı düşünüp düşünmediğini Sayın Bakana sormak istiyorum.

Tarımsal ürünlerin desteklenmesi amacıyla Destekleme Fiyat İstikrar Fonundan tarım satış kooperatifi birliklerine yapılan, açılan krediler var. Bunun faizi şu anda yüzde 25. Gerçi, bunun sorumlu bakanı Sayın Bakanımız değil, Hazine Müsteşarlığından sorumlu Bakandır; ama, Sayın Bakanın küçük sanayi sitesi ve organize sanayi bölgelerindeki bu faiz indirimine paralel olarak, Tarış ve benzeri birliklere çiftçinin desteklenmesi, ürün satın alımının gerçekleştirilmesi için DFİF'ten açılan kredilerdeki yüzde 25 olan faiz oranının indirilmesini hükümet düşünüyor mu acaba?

Teşekkür ederim.

.....

.....

BAŞKAN – Sayın Anbarcıoğlu'na teşekkür ediyoruz.

Sayın Hamzaçebi, buyurun efendim.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığın değerli bürokratları; turizm konusuna değinmek istiyorum. Bizim ekonomide yaşadığımız en büyük sorun cari açıklardır; yani, dış ticaret açığının ödemeler dengesinde yer alan diğer gelirlerle karşılanamayan kısmı. Bu diğer gelirler içerisinde en büyük kalemi de turizm geliri oluşturuyor. 2004 yılında yaklaşık yüzde 10 oranında büyüyecek olan Türkiye ekonomisinin 2005-2006-2007 yılları için öngörülen büyüme tahminî yüzde 5. Yüzde 10 büyüyeceğiz, ama sonraki 3 yıl için, şu anda, düşünülen büyüme oranı yüzde 5. Neden yüzde 10'dan yüzde 5'e iniyor, yüzde 10'luk büyümeyi Türk ekonomisi sürdürebilecek durumda değil. Bunun temel nedeni ise, yüzde 10'luk büyüme büyük bir cari açık yaratıyor, bu cari açığı Türkiye ekonomisi sağlıklı kaynaklardan temin edemiyor. Bu kadar büyük cari açığı, bu ekonomi sağlıklı kaynaklardan finanse edemediği için büyüme oranını yüzde 5'e düşürmek zorunda kalıyor. Bu noktada, gerçekten, turizm gelirleri çok önemli bir fonksiyon ifa edecek. Gerçekten, doğrudan yabancı yatırımlar tabii ki, önemli, yine o kanalla belki cari açığını finansmanında birtakım ilerlemeler sağlanabilir, birtakım olanaklar yaratılabilir; ama, doğrudan yabancı yatırımlarda Türkiye'nin yıllardır alabildiği çok önemli mesafe yok. Turizm öyle değil, Türkiye, kısa zamanda demeyeyim ama, turizme önem verdiği yıllarda, o öneminin karşılığını kısa zamanda görebilmiştir. Örneğin, 1986-1990 yılları arasında Türkiye turizmde gerçekten çok büyük yatırım yapmıştır, turizme verdiği teşviklerin

karşılığını o yıllarda fazlasıyla almış ve bugün Türk turizminin kalitesinin altyapısı o yıllarda oluşmuştur.

Şimdi, turizm gelirlerini baktığımızda, rakamı şöyle görüyoruz: 2002 yılında 8.4 milyar dolar olan döviz girişi, 2003'te 13.2'ye, 2004'te 16 milyar dolara çıkıyor, 2005 için de tahmin 18 milyar dolar. 2002'den 2003'e büyük bir sıçrama görüyoruz, bu hepimizin bildiği gibi, daha önce Merkez Bankasının sunumlarında da bunu konuşmuştuk, turizm gelirini hesaplama tarzında, ödemeler dengesine girecek olan bu kalemin, hesabında yöntem değişikliğidir önemli ölçüde, bu artışı, 8.4'ten 13.'e çıkaran. Sayın Bakanın çalışmalarını gölgeleme anlamında söylemiyorum, zaten 2002'den 2003'e geçişte, zaten Sayın Bakanımız henüz yeni bakan olmuştu. Esasen 2003'ten 2004'e, zaten 13.2'den 16 milyar dolara bir artış zaten var; ama, aynı dönemde işçi dövizinde büyük bir azalma görüyoruz, 2002'de 1.9 milyar dolar olan işçi dövizini 2003'te 729 milyon dolara, 2004'te 850 milyon dolara, 2005'de 900 milyon dolara düşüyor. Bunu, sadece, durumu tespit için söylüyorum. Yoksa turizmde Türkiye gerçekten bu sektöre verdiği önemin karşılığını alabilmektedir. 1986-1990'da yatak kapasitesini önemli ölçüde artırdı, 1990'lı yıllarda bu artış hızında bir yavaşlama olmuştur, 1986-1990 yıllarına kıyasla büyük bir yavaşlama olmuştur ve 2000'li yıllardan sonra yine tekrar ve yavaş yavaş bir artış başlamıştır.

Turizm sektörü gerçekten teşvik edilmesi gereken bir sektördür. Neden teşvik edilmesi gerekir; bir kere yatırımların geri dönüş süresi son derece uzundur, yani turizme yatırım yapacak bir işadaminin bu yatırımının karşılığını alması için çok uzun yıllar beklemesi gerekecektir. Birinci neden bu. Sermaye hâsıla oranı son derece yüksektir ayrıca siyasî, sosyal, ekonomik olaylara, krizlere karşı da son derece hassas ve duyarlıdır. Bu nedenle, risk fazladır. Ülkenin ekonomik durumundaki bir kötüleşme, bir kriz, bir olağanüstü hal durumu, bugün komşu ülkelerimizde yaşanan bir savaş hali, bir hastalık, salgın hastalık hali gibi her türlü olay turizmi son derece olumsuz etkileyebilmektedir. Bunu sık sık Türkiye'de yaşıyoruz. Bu nedenle, riskli bir alandır; bu nedenle de, devletin gerçekten bu alanda bir teşviki gerekmektedir. Şu anda Kültür ve Turizm Bakanlığımızın elinde kalan en büyük teşvik, arazi tahsisidir. Arazi tahsisine Bakanlığımız devam etmelidir diye düşünüyorum. Bu vesileyle, 2004 yılında turizm arazisi tahsislerinde Bakanlığın uyguladığı yöntemin de son derece takdire değer olduğunu ifade etmek istiyorum. Turizm yatırımlarında kamu arazileri uzun süreli olarak tahsis edilmek üzere ilana çıkılmaktadır. 2004 yılına kadar bu arazilerin ihale bedeli diye herhangi bir şey söz konusu değildir. Halen de yok aslında. Arazinin kirası, proje bedelinin binde 5'idir. Proje bedeli Kalkınma Bankasının fiyatlarıyla hesaplanır. Yatırımcı bunu her yıl devlete öder. Bu halen aynen devam etmektedir; ama, önceki yıllarda yapılan, sadece bir proje seçimiydi. Yani, aynı projeyi yapabilecek birden fazla talep sahibi var. Bakanlık bunlardan birisini seçiyor, ona veriyor. Bu sene Bakanlığın uyguladığı yöntem -Sayın Bakanın konuşmasından gördüğüm için söylüyorum- bu arazideki projeyi yapabilecek yatırımcılardan yeterlik almış olanlar arasında ayrıca bir rekabet yaratıp, onlardan bir altyapı katkı payı adı altında bir bedel almak, en çok altyapı katkı payını kim veriyorsa bu araziye ona tahsis etmek olmuştur. Bu da, en yüksek bedeli verene tahsis yapıldığı için hem kamuya, Turizm Bakanlığına kaynak sağlamak açısından önemli bir yol olmuştur hem de arazilerin saydam bir şekilde tahsisini Bakanlığımız sağlamıştır. Gerçekten bu konuda ben Sayın Bakanı ve ekibini tebrik ediyorum. Bu tahsisin devam etmesi

gerektiğini kanaatindeyim; çünkü, başka bir yatırım, başka bir teşvik türü kalmadı. Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu ödemesi veya vergi teşviki gibi unsurlar henüz bu sektörde yok. Kamunun bu imkânlarıyla belki daha uzun bir süre olması da söz konusu değil.

Sık sık gündeme gelen Katma Değer Vergisi indirimi, sektörün, gerçekte haklı bir talebidir. Avrupa ülkeleriyle kıyasladığımızda, bizim konaklama hizmetlerindeki Katma Değer Vergisi oranımız Avrupa Birliği üyesi ülkelerin birçoğundan yüksektir. Biz standart oranı uyguluyoruz. Onların çok büyük kısmı, farklılaştırılmış, daha düşük bir oranı uygular; ama, tabii ki, bütçenin dengesi bunu hemen yapmaya imkân vermeyebilir. Ben inanıyorum, eğer sektör bu konuyu talep ediyorsa ki, öteden beri talep etmekte. Önümüzdeki yıl için değil; ama, belki 1.1.2006, 1.1.2007 gibi bir tarihi esas alıp, o tarihte bu indirimin yürürlüğe gireceğini bir Bakanlar Kurulu kararıyla ilan etmek olabilir. İki yıl sonrası için Maliye biraz daha esnek davranabilir diye düşünüyorum. O esnada herkes hazırlığını da ona göre yapar. Böylece, bu indirimi de sisteme sokmuş oluruz diye düşünüyorum.

Yine, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasında yapılan birçok olumlu değişiklik var. Onları da bu vesileyle tekrar belirtmek istiyorum. Kültür Varlıklarını ve Gelişimlerini Teşvik Kanunu, kültür alanındaki yatırımları teşvik için önemli bir araç. Umarım, bu konudaki uygulamayı da Bakanlığımız dikkatle takip eder ve bu yasanın getirmiş olduğu olanaklar uygulamalara intikal eder ve kültür alanında da ihtiyaç duyduğumuz o hareketi gerçekleştirme imkânı doğar.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; Devlet Tiyatrolarının oynadığı bir oyunla ilgili olarak Sayın Uzunkaya'nın eleştirilerini dinledim. Ben oyunu görmüş, haberi de okumuş değilim. Ancak, bu oyunun Reşat Nuri Güntekin'in bir eseri olduğunu, ona dayandığını hepimiz biliyoruz. Reşat Nuri Güntekin'in Türk edebiyatındaki yerini herhalde Komisyondaki hiçbir arkadaşımız tartışmaz. Önemli bir yazarımız, önemli bir edebiyatçımız. O romanında veya o romanından hareketle, oynanan oyunun tekstinde nasıl bir tiplleme vardır bilemiyorum; ama, biz Reşat Nuri'nin bütün eserlerini kabulleniyorsak, herhalde böyle bir eserini de kabullenmemiz gerekir.

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- Böyle bir gereklilik yok Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla)- Hayır. Kaldı ki, ben hiç sanmıyorum ki, bir ulema sınıfını veya din adamlarını rencide edecek şekilde özellikle bir tiplleme yapılmış olsun veya Devlet Tiyatroları, olmayan bir şeyi böyle bir yorumla oyuna katmış olsun. Bunu bu çerçevede düşündüğümü sizlere ifade etmek istiyorum.

Sayın Osman Kaptan'ın değindiği bir konuyu ben de önemli bulduğumu ifade etmek istiyorum. "Arkadaş turizmi" olarak ifade etti Sayın Kaptan. Gerçekten, ben bu yaz bunu Didim'de gördüm. Bana turizmci bazı arkadaşlarım söylediler; ama, ben oraya mahsus olduğunu düşündüm, çok da önemsemedim; ama, Sayın Kaptan bunun Antalya'da olduğunu ifade etti. Sayın Bakanım, bu, gerçekten turizm açısından önemli bir sorun olabilir. Çözüm ne olabilir; çözüm, bunlar satın alıyorsa, tabii arkadaşını da getirebilir. Getirme deme şansı yok; ama, nasıl özel pansiyon işletmelerini Maliye denetliyorsa, bu alanda sıkı bir denetim, zannediyorum, bunun önünü alacaktır; ama, bu denetimi Kültür ve Turizm Bakanlığı talep ederse, üzerinde durursa bu sorun çözülür diye düşünüyorum.

Sözlerimi uzatmıyorum, burada bitiriyorum.

Hepinize teŖekkür ederim.
BAŖKAN- Biz teŖekkür ederiz.